

ส.ร. สาร

สำนักงานรัฐบุตร กระทรวงศึกษาธิการ

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑๒ ประจำเดือนตุลาคม ๒๕๕๖

www.moe.go.th/websm

“ส.ร.สาร ฉบับเดือนตุลาคม ๒๕๕๖ ขอเผยแพร่การน้อมถอด้วยความเชิงนโยบายของ รบว.ศธ. ในการประชุมผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และข้อสรุป การเลือกปฏิบัติการเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน-อาชีวศึกษา”

ประชุม พอ.สพป./สพม.กัวประเทศ

รองแรมปินซ์ พาเลช มหานาค - นายจัตุรนต์ ชาญแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานเปิดการประชุมผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๖

- ข้อให้ พอ.สพป./สพม.ช่วยกันแสดงความคิดเห็น เพื่อนำไปทำหน้าที่หรือปรับปรุงปฏิรูปการศึกษา

รบว.ศธ.กล่าวว่า จากการที่ได้ประกาศ ๔ นโยบายการศึกษาไปแล้ว จากนั้นได้มีการรับฟังความเห็นจากหน่วยงานและองค์กรหลักต่างๆ เพื่อนำไปกำหนดเป็นนโยบายในการขับเคลื่อนหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ เชิงนโยบายได้ ในการประชุมครั้งนี้ จึงต้องการมารับฟังความคิดเห็นมากกว่าที่จะกล่าวถึง ๔ นโยบายการศึกษา เพราะได้แต่งและจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ไว้แล้ว

จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) แจกระดับให้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.)/มัธยมศึกษา (สพม.) ทุกท่านที่เข้าร่วมสัมมนาคนละ ๕ แผ่น ได้แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายได้เต็มที่ เพื่อนำไปกำหนดหรือแก้ไขปรับปรุงนโยบาย พร้อมทั้งขอให้รวมความและจัดลำดับความสำคัญมาให้ เพื่อจะได้นำไปพิจารณาว่าควรจะทำอะไรตามลำดับก่อนหลัง เช่น กรณีการปรับอัตราค่าจ้างสำหรับลูกจ้างรายเดือน นักการการโรง และบุคลากรอื่นๆ ของ สพฐ. เช่นที่จ้างหัวยงบดำเนินงานให้เทียบเท่าการเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวของข้าราชการ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการ ซึ่งสำนักงบประมาณได้จัดสรร

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อรับการปรับตัวเนินการดังกล่าวแล้วจำนวน ๓,๓๐๐ ล้านบาทนั้น

กรณีใช้เวลาดำเนินการนานกว่า ๒ ปี เพราะหน่วยงานต่างๆ กล่าวจะมีผลกระทบกับกระทรวงหรือหน่วยงานอื่นๆ แต่สุดท้ายได้หารือกับ รมว.การคลัง ก็มีความเห็นร่วมกันว่าหากมีความจำเป็นที่จะต้องมีผลกระทบกับกระทรวงอื่นๆ ก็ต้องทำ และต้องไปตามแก้ไขอย่างหลังซึ่งสุดท้ายก็ให้เดินหน้าต่อ กรณีนี้เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าเรื่องท่านของนี้ในส่วนของ ศธ. มีไม่ต่ำกว่า ๑๐ เรื่องที่หากจำเป็นต้องแก้ไขต้องแก้ สำหรับความคิดเห็นต่างๆ ที่จะได้รับจากการประชุมครั้งนี้จะนำไปเป็นข้อมูลในการปฏิรูปการศึกษา ที่ ศธ. ได้กำหนดเริ่มต้นขึ้นเคลื่อนตัวแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

● ให้ช่วยกันคิดและเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา

รมว.ศธ. กล่าวฝากในที่ประชุมว่า พอ. สพป./สพม. ต้องช่วยกันคิดว่าจะช่วยกันขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างไร ต้องพยายามจุนความคิดร่วมกันว่า อะไรที่ควรเป็นแนวปฏิบัติร่วม อะไรที่ท่านจะคิดหรือผลักดันกันเอง ก็เสนอให้ทราบ ขอให้ช่วยกันคิดว่าเราควรจะแบ่งกันอย่างไร เพราะบางครั้งส่วนกลางก็ส่งเรื่องต่างๆ มาให้เขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการโดยแยกกัน เช่น ที่มาให้เขตพื้นที่การศึกษาที่พูดว่าเรื่องที่ส่งมาเต็มไปหมดจนไม่รู้จะทำตามได้อย่างไร หรือได้แต่ทำตาม จนไม่ได้คิดเอง จึงขอฝากให้ช่วยพิจารณาว่า เรื่องที่สพฐ. ส่งไปให้ดำเนินการนั้น ขอให้แยกหมวดหมู่ที่จะดำเนินการ หรือตัดทิ้ง หรืออะไรที่เขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียน จะคิดหรือดำเนินการเองได้ ประเด็นนี้ฝากทุกท่านช่วยกันคิดบ้าง

● ปฏิรูปการเรียนการสอน เน้นปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน เป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ขณะนี้กำลังดำเนินการปฏิรูปหลักสูตร โดยมีการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งเน้นไปที่ Focus Group เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ซึ่งยังเป็นข่าวไม่มากนัก ตนก็เสนอให้มีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ให้คนมีส่วนร่วมมากขึ้น จากนั้นเมื่อได้ข้อสรุปร่วมกัน จึงจะนำไปประกาศใช้ต่อไป ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาที่จะมีส่วนร่วมดำเนินการต่อไป แต่ระหว่างนี้ขอให้ส่งคนไปร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกันด้วย

ส่วนการปฏิรูปการเรียนการสอนที่กำลังดำเนินการ คือ ปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ที่มีการพัฒนาระบบการเรียนการสอนในปัจจุบันและเพื่อรับหลักสูตรใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น สอดคล้องกับการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ โดยจะเริ่มจากวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การเรียนรู้ผ่านแท็บเล็ต อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ ที่จะต้องพัฒนาแบบทดสอบ แบบฝึกหัดให้มากขึ้น

กระบวนการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ที่ต้องเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ส่วนกลางได้จัดให้มีการสัมมนาแสดงนิทรรศการสิ่งที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำมารวมให้ดู นำเอาผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญมาพูด ไม่ต้องการให้เป็นการจัดนิทรรศการแบบมองผ่าน หรือมีผู้คนมาทักทาย มาถ่ายรูปกัน เสร็จแล้วก็แยกย้ายกลับไป แต่ต้องการให้เป็นนิทรรศการที่แสดงให้เห็นว่าจะเป็นตัวอย่างสำคัญให้เห็นว่าเราจะเปลี่ยนการเรียนการสอนไปได้อย่างไร และจะทำอย่างไรให้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งจะよいไปถึงการพัฒนาครุต่อไปด้วย

จึงฝากท่านคิดวิธีที่จะดำเนินการให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยองค์ความรู้ที่หลากหลายมากมาย ทั้งในอินเทอร์เน็ต YouTube หรือในแต่ละโรงเรียน ที่อาจจะยังไม่ได้มีการรวบรวมเข้าไว้ หรือบางครั้งมีองค์ความรู้ในจังหวัดนั้นๆ แต่พอข้ามจังหวัดมา ก็ไม่มีครรภ์ขององค์ความรู้เหล่านั้นแล้ว

ฝากพิจารณาว่าควรสแกนนักเรียนอ่านไม่ออกรอในชั้นอื่นๆ ด้วยหรือไม่ พร้อมทั้งข้าให้ใช้แบบทดสอบการอ่านที่ได้มาตรฐาน

ความจริงการปฏิรูปการเรียนการสอนได้เน้นให้เด็กเกิดการคิดวิเคราะห์จากการเรียนในรายวิชาต่างๆ คือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ แต่ในช่วงที่มีการเตรียมการกันไว้ ได้มารับฟังความเห็นจากครุภากษาไทย ซึ่งพบข้อมูลว่าการรับเด็กประถมศึกษาเข้ามาเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น พบรากурсก่อนภาษาไทยจำนวนมาก หรือยังมีเด็กที่อ่านไม่ออกรอจำนวนมากนั่น จึงเป็นที่มาของโครงการสแกนเด็กนักเรียน ป.๓ และ ป.๖ ทั่วประเทศ

ซึ่งพบว่า นักเรียนชั้น ป.๓ ทั่วไป จำนวน ๔๔๕,๐๐๐ คน อ่านไม่ได้ ๒๗,๐๐๐ คน คิดเป็น ๖.๗๗% อ่านได้แต่อยู่ในระดับการปรับปรุง ๒๓,๗๐๐ คน คิดเป็น ๕.๓๒% อ่านได้แต่ไม่เข้าใจ ๑๕,๖๐๐ คน คิดเป็น ๓.๒% และอ่านได้ เข้าใจบาง (ควรปรับปรุง) ๑๗,๐๐๐ คน คิดเป็น ๑๕% ส่วนนักเรียนชั้น ป.๖ ทั่วไป จำนวน ๔๔๔,๐๐๐ คน อ่านไม่ได้ ๗,๔๘๐ คน คิดเป็น ๑.๗๗% อ่านได้แต่อยู่ในระดับการปรับปรุง ๖,๗๔๐ คน คิดเป็น ๑.๕๗% อ่านได้แต่ไม่เข้าใจ ๓,๐๘๐ คน คิดเป็น ๐.๔๙% และอ่านได้ เข้าใจบาง (ควรปรับปรุง) ๔๑,๔๘๐ คน คิดเป็น ๑๐.๖%

วัดการอ่านภาษาไทยที่จะต้องได้มาแบบทดสอบนั้นก็ไม่สามารถวัดได้

- ควรมีระบบวัดผลทางของประเทศ เพื่อヨงไปที่เผยแพร่สัมฤทธิ์

ประเด็นการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ จะโยงไปถึงระบบการทดสอบวัดผลกลางของ สพศ. เพราะหากจัดการเรียนการสอนโดยไม่มีการวัดผลของประเทศที่เป็นระบบ ทำให้เราไม่รู้การวัดผลโดยรวมของประเทศ จนเมื่อมีผลการประเมินการจัดอันดับโดย IMD ในปี ค.ศ.๒๐๑๓ การศึกษาไทยอยู่ในอันดับที่ ๔๙ จาก ๖๐ ประเทศ และผลการประเมินการทดสอบ PISA ทั้งด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน ในปี ค.ศ.๒๐๑๕ พบร่วมกับเด็กไทยอยู่ในอันดับที่ประมาณ ๔๐ จาก ๖๕ ประเทศ ในขณะที่ผลการจัดอันดับ ๔๐๐ มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก โดย Times Higher Education World Rankings ในปี ค.ศ.๒๐๑๒-๒๐๑๓ พบร่วมกับมหาวิทยาลัยไทยเพียงแห่งเดียวที่ติดอยู่ในกลุ่ม ๓๔๐-๔๐๐ เป็นส่วนที่เป็นจริงที่เราประสบอยู่ ทำให้เห็นว่ามีความจำเป็นที่เราจะต้องยกเครื่องการศึกษาไทยให้มีคุณภาพ มาตรฐานในระดับสากล และสอดคล้องกับสังคมโลกยุคใหม่

ดังนั้น จึงต้อง鞭撻การวางแผนระบบการวัดผลกันใหม่ โดยขอให้ สพฐ. หารือกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ว่าควรจะวัดผลกี่ชั้น วิชาอะไรบ้าง และให้เป็นมาตรฐานได้อย่างไร ซึ่งคิดว่าการใช้ระบบวัดผลกลางในบางสาขาวิชา ต้องอิงกับมาตรฐานต่างประเทศ เพราะประเทศที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาส่วนใหญ่ใช้ระบบวัดผลกลาง ในขณะที่ไทย แม้จะมีระบบการทดสอบ O-Net อยู่แล้ว แต่ก็ไม่ได้ทำทุกชั้นเรียน ดังนั้นในแต่ละชั้นจะทำอย่างไร เช่น วิชาภาษาไทย ที่มีการวัดผลในชั้น ป.๖ ก็พบปัญหาเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้จำนวนมาก กรณีนี้จึงควรนำมาตรฐานดูว่าควรจะต้องทำระบบวัดผลกลางในระดับชั้นใดบ้าง เพื่อให้ระบบการวัดผลสามารถนำไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะได้รู้ว่าเด็กเรียนไปแล้ว ได้ผลอย่างไร มีปัญหาตรงไหน เพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นได้ต่อไป

ย้ำว่าในระยะต่อไป การวัดผลก็จะมีผลต่อการเรียนของนักเรียน ดังนั้นสิ่งสำคัญของการวัดผล คือ การออกแบบและนำหน้าก
ในการวัด ซึ่งอาจจะไม่ใช่ข้อสอบล้วนๆ อย่างเดียวเท่านั้น แต่อาจจะมีกิจกรรมอื่นๆ ประกอบด้วย ส่วนจะวัดผลในชั้นเรียนหรือวิชาใด
ต้องฝึกนักวิชาการมาช่วยออกแบบ เพราะตนเองไม่ต้องการให้ใช้ความรู้สึกมากำหนด แต่ในแง่ความจำเป็นของการจัดการศึกษา จำเป็นต้องมี
และหลายประเทศในโลกก็ดำเนินการเช่นนี้กันอยู่ในศตวรรษที่ ๒๐

- ให้มีระบบข้อมูลเพื่อเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินและแก้ปัญหาในเขตพื้นที่การศึกษา

อีกเรื่องที่ฝากไว้ให้ดำเนินการเป็นรูปธรรม คือ ระบบข้อมูล
ซึ่งเคยกล่าวกับ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศแล้วว่า ต้องการ
ให้ช่วยพิจารณาถึงการแต่งตั้งโดยย้ายครุ พู้บริหาร ว่ามีการกระจุกตัว
หรือไม่อย่างไร เพราะบางโรงเรียนเด็กอ่อนมากๆ แต่กลับไม่มีครุคณิตศาสตร์
หรือวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนนั้นๆ เลย เรื่องเหล่านี้เรاجึงควรมีระบบข้อมูล
ที่วิเคราะห์ได้ มีรายละเอียดมากขึ้น เช่น ข้อมูลครุขาดแคลนเป็นอย่างไร
หรือข้อตกลงในการประเมินเขตพื้นที่การศึกษา ระหว่าง สพฐ. กับ
เขตพื้นที่การศึกษา ควรจะต้องดูผลสัมฤทธิ์ด้านใดบ้าง หรือการพิจารณา
การย้ายของครุ ทาง อ.ก.ค.ศ. จะต้องมีวิธีประเมินอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิด
การกระจุกตัวของครุ ที่ส่วนใหญ่ไปอยู่ในโรงเรียนใหญ่ๆ

การที่เด็กอ่านหนังสือไม่ออก หรือแม้กระถั่งอ่านได้แต่ไม่เข้าใจ ก็จะทำให้เรียนวิชาอื่นๆ ไม่เข้าใจไปด้วย เราจึงต้องทำเรื่องนี้อย่างจริงจัง และย้ำว่าหากจะสอนคนที่อ่านไม่ออก ต้องสอนแบบเรียนเข้มข้น เพราะถ้าเรียนวันละนิดละน้อย ก็ไม่ได้ผล แต่คนที่เรียนอ่อนมากๆ ต้องสอนแบบเข้มข้น ทั้งนอกเวลาหลังเลิกเรียน หรือสาร์อาทิตย์ หรือดึงเด็กคนนั้นออกมารายการภาษาไทยอย่างเดียวเป็นเวลา ๑ เทอมก่อน เมื่อสามารถอ่านภาษาไทยได้แล้ว จึงส่งกลับไปเรียนวิชาอื่นๆ ต่อไปได้ หวังผลให้เด็กอ่านออกเขียนได้ ๑๐๐% เกิดขึ้นได้ภายในปีการศึกษาหน้า

หากพิจารณาว่า หากจำเป็นจะต้องสแกนนักเรียนชั้นอื่นๆ จะมีภาระหรือความจำเป็นหรือไม่อย่างไร และขอให้คิดแบบทดสอบ

ดังนั้น อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา ก็จำเป็นต้องมีระบบบริบูรณ์เพื่อเป็นข้อมูลประกอบ และการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วย

● ควรมีกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กช่วงปิดเทอม

ช่วงเวลาเดือนตุลาคม เป็นช่วงปิดเทอม ควรมีกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน แต่ก็ต้องคำนึงให้มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น หาก สพฐ. จะจัดค่ายภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษ ให้เป็นตัวอย่างในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยใช้เวลา ๓ วัน ก็อาจไม่เหมาะสม เพราะวันแรกแนะนำตัว วันที่สองเรียน วันที่สามลา ซึ่งไม่มีทางได้ผลหากจะจัดค่ายภาษาโดยใช้เวลาเพียง ๒-๓ วัน แต่หาก สพฐ. จัดค่ายภาษา โดยใช้เวลา ๒-๔ สัปดาห์ หรือจัดให้นักเรียนไปต่างประเทศด้วย ก็อาจจะได้ผลดีขึ้น จึงฝากให้คิดกิจกรรมสำคัญช่วงปิดเทอมไปด้วย แต่หากปิดเทอมนี้ ไม่มีเวลาเตรียมการ ก็ขอให้พิจารณาช่วงปิดเทอมมาแล้วจะให้เด็กทำอะไร หรือช่วงปิดเทอมใหญ่ จะมีกิจกรรมอะไรที่เหมาะสมให้มากขึ้น

กิจกรรมที่สำคัญหนึ่งและถือเป็นนโยบายสำคัญที่โยงกับการอาชีวศึกษา คือ ให้เขตพื้นที่การศึกษาแนะนำอาชีพในโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อต้องการส่งเสริมให้เด็กได้เห็นช่องทางต่างๆ ใน การเรียนทั้งสายสามัญและสายอาชีพ ให้เด็กเห็นว่า สุดท้ายแล้วก็ต้องมีอาชีพกันทุกคน แต่อาชีพอะไรที่จบออกมาแล้วทำงานทำได้ง่ายและมีรายได้สูง ซึ่งนโยบายสำคัญของ ศธ. คือเพิ่มสัดส่วน ผู้เรียนอาชีวะต่อสามัญ จากปัจจุบันมีสัดส่วนอยู่ที่ ๖๕:๓๕ ให้เป็น ๕๐:๕๐ และภายในต้องการให้เป็น ๔๐:๕๙ เพื่อให้เห็นภาพการส่งเสริม ให้เรียนสายอาชีพมากขึ้น จึงขอให้ สพฐ. ช่วยย้ำว่าหากเรายังมีสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญมากกว่า ประเทศชาติจะไปไม่遠ด ทั้งที่ประเทศ มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ๒ ล้านล้านบาทไปแล้ว หากไม่มีการผลิตกำลังคนสายอาชีพให้มากขึ้น ก็จะมีค่านิสัยจากโรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยไปตกงานจำนวนมาก

ตัวอย่างสำคัญที่เราต้องเร่งการผลิตกำลังคนสายอาชีพคือ ในนิคมอุตสาหกรรมหนึ่ง ปัจจุบันมีความต้องการแรงงานมากถึง ๑-๒ แสนคน และในอนาคตต้องการมากถึง ๕ แสนคนในนิคมอุตสาหกรรมนั้นๆ เพียงนิคมอุตสาหกรรมเดียว ดังนั้นหากเด็กรู้ว่าเรียนแล้วได้ประโยชน์จากการ มีงานทำ มีรายได้ที่สูง จะได้เลือกเรียนในสาขาที่เป็นความต้องการของประเทศ แต่หากกล่อมให้เด็กเรียนโดยไม่ให้คำแนะนำ เมื่อเด็กเรียนไปแล้ว จะไปสั่งห้ามเรียนก็ไม่ได้ นอกจากนี้ที่ผ่านมาพบว่าการจะเข้าไปแนะนำอาชีพในโรงเรียน โรงเรียนก็กลัวว่าจะเสียเงินอุดหนุนรายหัวไป

จึงขอให้ สพฐ. เป็นเจ้าภาพที่ ๑ และ สอศ. เป็นเจ้าภาพที่ ๒ ในการดำเนินการเรื่องนี้ หากเขตพื้นที่การศึกษาได้มีการแนะนำ อาชีพในโรงเรียน ถือว่าเขตพื้นที่การศึกษานั้นบกพร่อง จะนั้นโรงเรียนจะต้องไปขอให้อาชีวศึกษาเข้ามาแนะนำ และต่อไปก็จะมีเด็กอาชีวะ ไปเยี่ยมโรงเรียน ในขณะที่บางประเทศมีโครงการลึกลับที่ว่า เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้ใช้เวลาอย่างน้อย ๒-๓ สัปดาห์ไปใช้ชีวิตใน วิทยาลัยอาชีวะ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ว่าการเรียนสายอาชีพ มีความก้าวหน้าและได้ประโยชน์โดยตรงต่อตนเองอย่างไร

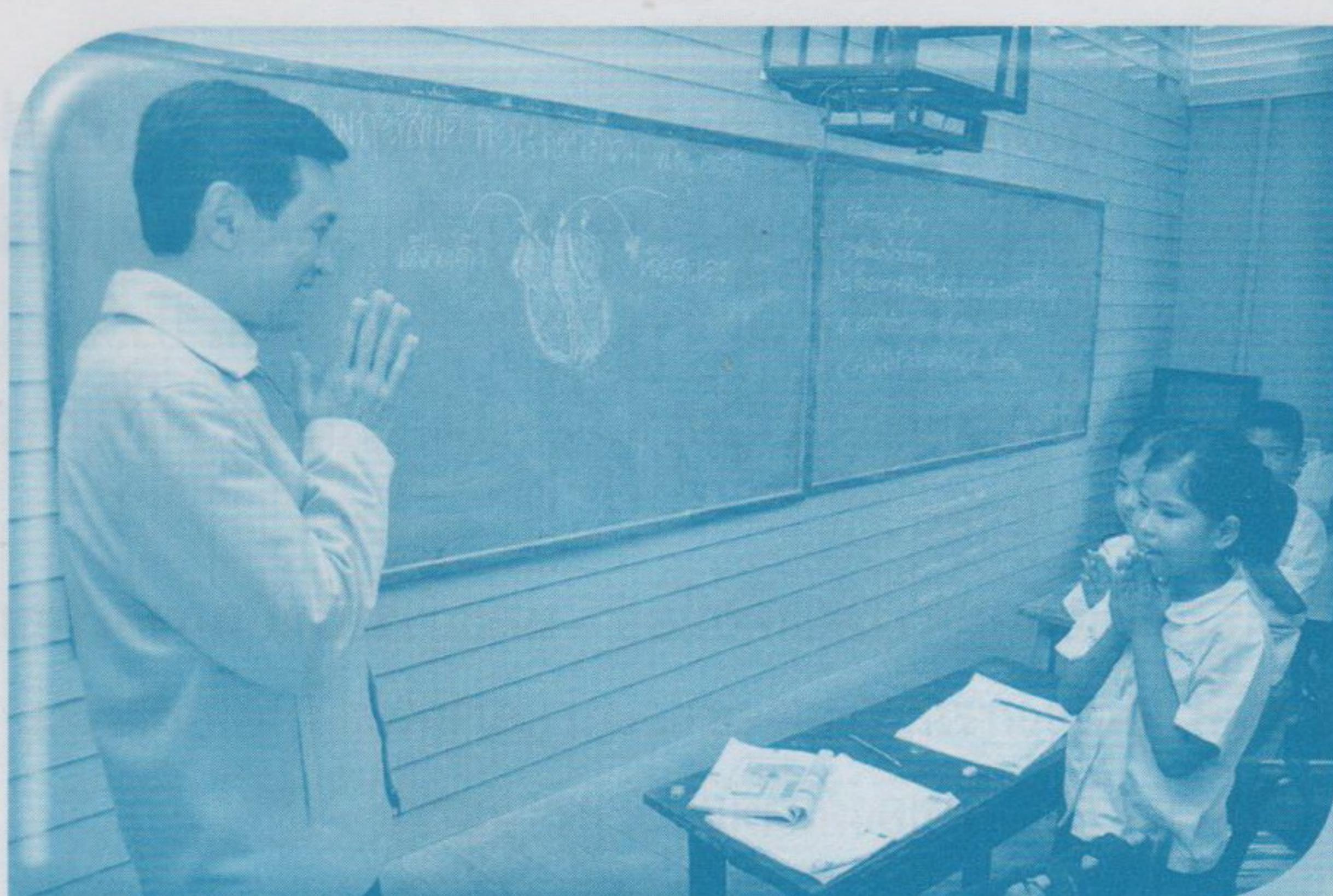
ข้อสรุปการเลื่อนเปิดภาคเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน-อาชีวศึกษา

นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เปิดเผยผลการพิจารณาของที่ประชุมกระทรวงศึกษาธิการ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ข้อสรุปของการเลื่อนเปิดภาคเรียนของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และอาชีวศึกษาทุกสังกัด ที่กระทรวงศึกษาธิการ

รมว.ศธ. กล่าวว่า สืบเนื่องจาก ศธ. ได้เคยพิจารณาการเลื่อนเปิดภาคเรียนในส่วนของอุดมศึกษา โดยมีสถาบันการศึกษาจำนวนหนึ่ง ได้เลื่อนเปิดภาคเรียนที่ ๑ เป็นช่วงเดือนสิงหาคม เพื่อให้สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ (ประเทศตะวันตก) และก็ได้มีการพิจารณา

ต่อเนื่องต่อไปว่า ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษาควรจะ เลื่อนเปิดภาคเรียนด้วยหรือไม่ ซึ่งเดิมมีข้อสรุปว่าจะเลื่อนเปิด ภาคเรียนที่ ๑ จากวันที่ ๑๖ พฤษภาคม เป็นวันที่ ๑๐ มิถุนายน และ ภาคเรียนที่ ๒ จากวันที่ ๑ พฤษภาคม เป็นวันที่ ๒๖ พฤษภาคม และ ได้มีการเห็นชอบแล้ว แต่อยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไขระเบียบและได้มี การเผยแพร่เป็นข่าวทางสื่อต่างๆ ไปบ้างแล้ว

ต่อมา ศธ. ได้มีการหารือ รับฟังความคิดเห็น และสำรวจ ความคิดเห็น ทั้งที่ รมว.ศธ. ได้ร่วมหารือเอง และมอบหมายให้ รบช.ศธ. และผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำ ศธ. และองค์กรหลักหารือร่วมกัน รวมทั้งมี การเบรียบเทียบข้อดีข้อเสียของ การเลื่อนเปิดภาคเรียน กับไม่เลื่อน เปิดภาคเรียน ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย
การเลื่อนเปิดภาคเรียน กับไม่เลื่อนเปิดภาคเรียน

การเปิดปิดภาคเรียน	ข้อดี	ข้อเสีย	ข้อสังเกต/ ข้อเสนอแนะ
เดิม ภาคเรียนที่ ๑ เปิด ๑๖ พฤษภาคม ปิด ๑๐ ตุลาคม ภาคเรียนที่ ๒ เปิด ๑ พฤษภาคม ปิด ๑ เมษายน	๑. ไม่ประสบปัญหาน้ำท่วม ๒. ไม่กระทบต่อประโยชน์ส่วนตัวนักเรียน ๓. นักเรียน ม.๖ มีเวลาคุ้นชินสือ เพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย และเรียนจบหลักสูตรก่อนการสอบแอดมิชชั่น ๔. ไม่ต้องแก้ไขระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๕. ไม่กระทบต่อการขอรับเงินอุดหนุนรายหัว ๖. ผู้สำเร็จ ปวช./ปวส. เข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันความต้องการ ๗. ไม่กระทบต่อปัญหาการใช้พลังงานไฟฟ้า และการขาดแคลนน้ำดื่ม เนื่องจากภัยแล้ง	๑. นักศึกษาฝึกสอนคณิตศาสตร์ ไม่มีเวลาเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนการฝึกสอน ๒. นักเรียน ม.๖ มีเวลาคุ้นชินสือ เพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย และเรียนจบหลักสูตรก่อนการสอบแอดมิชชั่น ๓. ไม่ต้องแก้ไขระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๔. ไม่กระทบต่อการขอรับเงินอุดหนุนรายหัว ๕. ผู้สำเร็จ ปวช./ปวส. เข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันความต้องการ ๖. ไม่กระทบต่อปัญหาการใช้พลังงานไฟฟ้า และการขาดแคลนน้ำดื่ม เนื่องจากภัยแล้ง	๑. กำหนดเวลาการเปิดปิดภาคเรียนของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียนเปิดปิดไม่พร้อมกัน ดังนี้ - กลุ่มนี้ เปิดช่วงเดือนมกราคม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม มาเลเซีย และสิงคโปร์ - กลุ่สอง เปิดช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ได้แก่ อินโดนีเซีย พลิบปีนัส และไทย - กลุ่สาม เปิดช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ๒. การสอบแอดมิชชั่น ทปอ. ให้สถาบันอุดมศึกษา ปรับปฏิทินการรับนักศึกษาแล้ว การเลื่อนหรือไม่เลื่อนเปิดปิดภาคเรียนไม่กระทบ โดยในปี ๒๕๖๗ การสอบแอดมิชชั่นอยู่ในช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม ๓. การสอบ GAT/PAT การเลื่อนหรือไม่เลื่อนเปิดปิดภาคเรียนมีผลเท่ากัน เพราะอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน เช่นเดียวกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ๔. หากเลื่อนการเปิดปิดภาคเรียน อาจส่งผลให้นักศึกษาต้องใช้เวลาในการเรียนมากกว่าเดิม จากเดิม ๑๖ ปี เป็น ๑๙ ปี ครึ่ง เพราะสถาบันอุดมศึกษาได้เลื่อนเวลาเปิดปิดภาคเรียนออกไป
ใหม่ ภาคเรียนที่ ๑ เปิด ๑๐ มิถุนายน ปิด ๔ พฤษภาคม ภาคเรียนที่ ๒ เปิด ๒๖ พฤษภาคม ปิด ๒๖ เมษายน	๑. นักศึกษาฝึกสอนคณิตศาสตร์ ไม่มีเวลาเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนการฝึกสอน ๒. ระยะเวลาห่างของการปิดภาคเรียนนักเรียน ม.๖ จะมีเวลาเหมาะสมสมกับการเลื่อนเปิดปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัย	๑. ได้รับผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศ อาจประสบปัญหาน้ำท่วม การจราจรติดขัด ๒. กระทบต่อประโยชน์ส่วนตัวนักเรียน ๓. ต้องแก้ไขระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๔. กระทบต่อการขอรับเงินอุดหนุนรายหัว ๕. ผู้สำเร็จ ปวช./ปวส. อาจเข้าสู่ตลาดแรงงานไม่ทันความต้องการ ๖. กระทบต่อปัญหาการใช้พลังงานไฟฟ้าและการขาดแคลนน้ำดื่ม เนื่องจากภัยแล้ง	๑. ได้รับผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศ อาจประสบปัญหาน้ำท่วม การจราจรติดขัด ๒. กระทบต่อประโยชน์ส่วนตัวนักเรียน ๓. ต้องแก้ไขระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๔. กระทบต่อการขอรับเงินอุดหนุนรายหัว ๕. ผู้สำเร็จ ปวช./ปวส. อาจเข้าสู่ตลาดแรงงานไม่ทันความต้องการ ๖. กระทบต่อปัญหาการใช้พลังงานไฟฟ้า และการขาดแคลนน้ำดื่ม เนื่องจากภัยแล้ง

ดังนั้น ศธ.จึงมีมติไม่เลื่อนเปิดปิดภาคเรียน หมายความว่า จะให้มีการเปิดปิดภาคเรียนเช่นเดิม คือ ภาคเรียนที่ ๑ ในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม - ๑๐ ตุลาคม และภาคเรียนที่ ๒ ในวันที่ ๑ พฤษภาคม - ๑ เมษายน เพราะมีข้อดีมากกว่าการเลื่อนเปิดปิดภาคเรียนมาก ที่สำคัญคือ เมื่อคำนึงถึงการเรียนส่วนใหญ่ของนักเรียน กล่าวคือ ป.๑ - ม.๕ มีความสอดคล้องในแบบภูมิอากาศ การใช้พลังงาน ประโยชน์ที่จะส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน หากมีการเลื่อนเปิดปิดภาคเรียนก็จะมีผลกระทบทั้งการแก้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และกระทบต่อการขอรับเงินอุดหนุนรายหัวของนักเรียนที่จะต้องใช้ฐานข้อมูลนักเรียน ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน เป็นต้น

ในส่วนของอาชีวศึกษา ได้เสนอความเห็นว่าการศึกษาของอาชีวะเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัยน้อย และการเปิดปิดภาคเรียนเช่นเดิมมีความสอดคล้องกับตลาดแรงงานมากกว่า เพราะตลาดแรงงานมีความต้องการกำลังแรงงานจำนวนมากในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม จะนั้น การสำเร็จการศึกษาในช่วงปลายเดือนมีนาคมก็จะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานมากกว่า

ในช่วงการศึกษาขั้นพื้นฐาน ป.๑ - ม.๕ และอาชีวศึกษา มีช่วงเวลาเรียนที่ยาว ๑๑ ปีการศึกษา ส่วนนักเรียนชั้น ม.๖ พบว่า หากการศึกษาขั้นพื้นฐานเปิดปิดภาคเรียนเช่นเดิม คือ เปิดวันที่ ๑ พฤษภาคม และปิดเรียนตั้งแต่ต้นเดือนเมษายนในปีต่อไป จะทำให้มีช่วงเวลา ก่อนมหาวิทยาลัยจะเปิดเทอมยาวขึ้นถึง ๔ เดือน ซึ่งช่วงเวลาที่ยาวขึ้น กว่าเดิมเมื่อพิจารณาแล้วก็ไม่เป็นปัญหา แต่เป็นโอกาสสีเดียว ในบางประเทศใช้ช่วงเวลาอย่าง ก่อนเข้ามหาวิทยาลัยสำหรับเรียนภาษาเพิ่มเติม เรียนบางวิชาเพื่อเตรียมเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ในกรณีของประเทศไทย การที่ช่วงเวลาจบ ม.๖ จนถึงก่อนเข้าเรียนมหาวิทยาลัยยาวขึ้น จะทำให้สามารถจัดระบบการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย หากจะมีการ ขอความร่วมมือให้มหาวิทยาลัยเลื่อนการสอบตรงเข้ามหาวิทยาลัยไปสอบเมื่อนักเรียนจบการศึกษาชั้น ม.๖ ก็คือ หลังวันที่ ๑ เมษายน ก็จะ ทำให้นักเรียนมีเวลาเตรียมตัวและมหาวิทยาลัยมีเวลาในการจัดการสอบได้ดีขึ้น

ดังนั้น หากระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษาไม่เลื่อนเปิดปิดภาคเรียน จะทำให้นักเรียนชั้น ม.๖ มีช่วงเวลาว่าง ยาวขึ้นก่อนการเปิดภาคเรียนของมหาวิทยาลัย ซึ่งเลื่อนเปิดภาคเรียนเป็นเดือนสิงหาคม ถึง ๔ เดือน เมื่อได้หารือร่วมกันทั้ง ศธ.แล้ว ก็อาจจะใช้เป็นโอกาสในการปรับระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่ง สพศ.มีความเห็นว่า การสอบ O-Net ของ สพศ. ควรจะจัดสอบหลังจากนักเรียน ม.๖ จบการศึกษาแล้ว และมีความยินดีที่จะขยายช่วงเวลาการสอบของ สพศ.ให้สอดคล้องกับช่วงเวลาปิดเทอม ที่เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ สพฐ.ยังได้สำรวจความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้แทนภาคเอกชน รวมทั้ง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาและผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน ๑๕,๖๙๖ คน ต่อการเลื่อนหรือไม่เลื่อนเปิดปิดภาคเรียน ได้ผลพบว่า ร้อยละ ๕๕.๕๕ เห็นด้วยกับการเปิดปิดภาคเรียนเช่นเดิม (เทอม ๑ เปิด ๑ พฤษภาคม - ๑๑ ตุลาคม และเทอม ๒ เปิด ๑ พฤศจิกายน - ๑ เมษายน) ร้อยละ ๒๗.๔๕ เห็นด้วยกับการเลื่อนเปิดปิดภาคเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับมหาวิทยาลัย และ ร้อยละ ๑๘.๐๒ เห็นด้วยกับการเปิดปิดภาคเรียนตามที่เคยมีข้อสรุปไว้ (เทอม ๑ เปิด ๑๐ มิถุนายน - ๕ พฤศจิกายน และเทอม ๒ เปิด ๒๖ พฤศจิกายน - ๒๖ เมษายน) จากผลสำรวจพบว่า มีผู้เห็นด้วยกับการเลื่อนเปิดภาคเรียนเป็นวันที่ ๑๐ มิถุนายน น้อยมาก ในความเป็นจริง แล้วผลการสำรวจความคิดเห็นอาจจะมีความคลาดเคลื่อนได้ แต่การสำรวจครั้งนี้ทำให้เห็นความแตกต่างของความเห็นอย่างชัดเจน

รมว.ศธ.กล่าวสรุปว่า ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้เปิดปิดภาคเรียนวันที่ ๑ พฤษภาคมเช่นเดิม เพราะถึงอย่างไรประเทศไทยเช่น ก็เปิดปิดไม่พร้อมกัน การปรับเวลาการเปิดปิดภาคเรียนของประเทศไทยจึงไม่ใช่ประเด็นที่จะทำให้สอดคล้องกับกลุ่มประเทศอาเซียน แต่เกิดจากแนวคิดที่ต้องการจะเลื่อนเพื่อให้สอดคล้องกับมหาวิทยาลัย คือวันที่ ๑๕ สิงหาคม ซึ่งมหาวิทยาลัยเองก็ปรับให้สอดคล้อง กับสากลหรือประเทศตะวันตก จะนั้นการไม่เลื่อนเปิดปิดภาคเรียนจึงมีข้อดีกว่า โดย ศธ.คำนึงถึงนักเรียนส่วนใหญ่ (ป.๑ - ม.๕) เป็นสำคัญ และมีความชัดเจนมากว่าการเปิดปิดภาคเรียนเช่นเดิมดีกว่า แต่ก็ไม่ทำให้นักเรียนชั้น ม.๖ มีข้อเสียแต่อย่างใด กลับกลาย เป็นว่าทำให้มีเวลาในการพัฒนาปรับปรุงตนเองก่อนการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยมากขึ้นด้วย

กลุ่มประชาสัมพันธ์
สรุป/รายงาน

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

รักษา ตันพูทโภ

วงศ์สิน โนสิกะ

ผู้จัดทำ

กุณฑิกา พัชรานันท์ นวรัตน์ รามสูตร บัลลังก์ โรทิตเสถียร

บรรณาธิการ

บัลลังก์ โรทิตเสถียร

สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ เจ้าของ

โทร. ๐ - ๒๒๔๑ - ๓๔๕๙ โทรสาร ๐ - ๒๒๔๗ - ๓๓๑๔